

“LEGEZKO BIDEA UKATU DIGUTENEZ, **GURE ESKUBIDEEN ALDE DESOBEDITU BEHARKO DUGU**”

Axier Lopez
@axierL

Lau urtez bere herrian zinegotzi aritu ostean, irailean Kataluniako Parlamentura egin zuen salto Albert Boltran Pahissak (Molins de rei, 1984). “Ni *pressing* CUPetik onik atera nintzen” ilobei esan ahal izango dien CUPeko parlamentarietako bat da.

Nola bizi izan duzu CUPen militantzia zati bati egindako presioa Junts pel Sí-ren (JxSí) proposamena onar zezan?

Bi aldetatik izan da presiorik, baina askoz lotsagabeagoa izan da zioena CUPek, alderik txikiena izateagatik, JxSíren hautagaia onartu behar zuena: "Korrelazioan zuek bat zarete seiren aurka, onartu behar duzue". Horrek nolabaiteko logika badu ere, Kataluniako gizartearen hainbat sektoretan txertatuta dagoen kultura politiko autoritarioa islatzen du. Une batetik aurrera, gure ezetzaren arrazoiei kasurik egin gabe, alternatibei entzungor egiten zieten, gure baietza noiz etorriko zain besterik ez zuten buruan. Convergenciaren

ustez, Masen figura gabe prozesuaren eskuineko alde arriskutan jarriko zen. Guk esaten genuen hautagai alternatiboak Convergenciak hautatzeak sektore horiei segurtasuna emango ziela, eta azkenean hala izan da. Inor ez da prozesu independentistatik aldendu. Espero dut *pressing* CUPen alde dena eman zuen jendeak ikasi izana horrelako jarrera autoritarioek ez dutela lekurik, txikiak, txiki izate hutsagatik, ez duela zertan handiaren aurrean amore eman behar.

Poble Lliure (PL) erakundeko militantea zara sorreratik. Negoziazioetako korapiloa askatzeko Artur Mas onartzearen alde egin zuen PLk publikoki. 10 diputatuaren artean "sektore" baten ordezkaria izatea erreza izan al da?

CUPen beste erakunde bateko kideak garenok ageriago gaude, baina babesa ere badugu. Independenteeek gehiago sufritu dutela uste dut. [Antonio] Bañosen dimisioa horregatik azaltzen da hein baten. "Kanpotik" datorren norbait, CUPera batzean, badaki gutxi gora behera zer dagoen eztabaidak publiko xamarrak direlako, baina ez daki antolakundea zein neurritaraino tenkatu daitekeen horien moduko negoziazioetan. Eta bat-batean, bera burua erdian topatu zuen. Independenten bat barne mailako eztabaida dinamikan egoki txertatzen ez asmatzeak zer pentsatua ematen du. Denok pairatu dugu tentsioa era ezberdinetan. Oso nekagarria izan da, baina asko ikasi dugu.

Zurrumbilo horretan, zenbait artikulu – urtarrilaren 7an *Vilaweben* Vicent Partalek idatzitako editoriala kasu– saiatu dira "CUP = Poble Lliure + Endavant" ekuazioa azpimarratzen.

CUPeko jendearen gehiengo zabalak ez du bi erakunde horietan militatzen. CUPen barruan iritzi-eragile gisa aritzen dira erakundeok eta horien bueltan diskurtso asko sortzen dira. Negoziazioetan ikusarazi da, azken batean, eztabaida ia modu bitarrean polarizatuta amaitu zen.

Barne mailako eztabaida publiko egiteak CUPen jarrera ahuldu al zuen negoziatioetan?

Hain anitza den antolakunde batean ia ezinezkoa da eztabaida barne mailako bideetatik bideratzea. Adibidez, negoziatioen hastapenetan hedatzen hasi zen

hauteskundeetara joateak ez zuela ezer txarrik ekarriko zioen ideia. Aurrerago berdina gertatu zen hauteskundeak ez egiteko Mas onartzea hobea zela zioen ideiarekin. CUPen antolakuntza-ereduaren izaeragatik saihetsezina da eztabaidak barne mailako mugak gainditzea.

Pressing Cup une gorenean zela, gehien-goak Mas ez onartzea erabaki zuen asanbladan. Egun gutxitara kontrako publikoki babestu zuten Poble Lliureren komunikatuak edota *Ara* egunkariko azalean agertutako David Fernandezen artikulua. Hori ere saihetsezina al da?

Eztabaida publikoa izanik, eragiteko asmoz jende guztiak erabiltzen du eskura duen bitarteko oro. Niri dagokidan parteari dagokionez, eztabaidan iritzi bat ezartzeko antolakunde politiko batek egin dezakeen gutxienezkoa da komunikatu bat argitaratzea.

Negoziazio mahaian zure kideak estu hartzeko erabiliko dutela jakinda ere?

Noski. PLren jarrera ez zen Artur Mas onartzea, baizik eta akordioa lehenetsia. Sabadellgo asanbladaren ostean, hedabideek eta JxSíren talde negoziatzaileak ekin zioten CUPen barne mailako zatiketari enfasi handiagoa jartzeari. Ordurako debatea oso publikoa zen, asanblada bat bitan banatu zelako. Erabakitze-prozesu irekiak eta asanblarioak egitean ezinezkoa da eztabaida ezkatzea, ezin dituzu lerroak estutu. Begi-bistakoa da une horretan beste aldeari zure kartak erakusten ari zarela.

Orduan, eztabaida hain agerian egingo zenukete berriz?

Nire iritzi pertsonala da antolakundearentzat askoz onuragarriagoa izan zitekeela asanblada nagusira heldu izana kotsentsu maila altuagoa lor zezakeen proposamen batekin. Azkenean egin genuena izan zen militantzia osora hedatzea CUPeko beste organo batzuetan zegoen blokeoa, baita militantziak korapiloa ez askatzeko arriskua ere. Eta hala izan zen. Berdinketa hori eskala handiagoan errepikatu zen, 3.000 lagunene parte hartzearekin. Zuzendaritza politikoaren betebeharra da barne mailan ahalik eta babes handien bilduko duten proposamenak sortzea. Baina bestetik, aitortu behar da CUPen ez dagoela ohiko zuzendaritza politikorik. Zuzendaritzan ez dago programa jakin baten inguruan erabateko

Bilbon elkartu ginen Boltranekin Rosa Luxemburg II konferentziak gonbidatuta.

AXIER LOPEZ

kohesioa duen talderik, gaizki jokatu zergo kongresu batean alboratu daitekeena. Horrelakorik ez da CUPen. Antolakundearen beraren aniztasuna erabakiguneetara eramango duten pertsonak hautatzen ditugu. Horregatik batzuetan oso zaila da adostasunera heltzea. Gure bidea motelagoa eta arriskutsuagoa da.

Horren erantzukizun handiko erabakia modu asanblearioan hartu duen adibide askorik ez da Europako politikagintzan.

CUPen funtzionamendua politizazio eskola garrantzitsua da. Jendea inplikatzeko modua oso zorrotza da denbora aldetik. Hori aztertu beharko genuke. Batzuetan oztopo bilakatzen da herritarren sektore batzuek parte har dezaten, etxean eta familian ardura dutenek adibidez. Asko politizatzen duen sistema da, erabakietan pertsona asko inplikarazten duelako.

Akordioan hitz gogorak daude negoziatioetan CUPek izandako jarrerari buruz.

Horren arrazoia, batetik, JxSiren esijentzia izan da eta bestetik, dagokigun ardura gure gain hartzeko nahia; tamalez beste aldeak bere gain hartzen ez duena. Haiena kontraesan politikoak kudeatzeko era klasikoagoa da: alderdi bategen ezin du inoiz aitortu oker ibili dela. Guri ez zaigu zail egiten esatea agian gehiegi luzatu garela erabakia hartzen eta horrek jendearengan urduritasuna eta nahasmendua sortu dituela. Kultura politiko berria sortzeko gure ekarpena da. Gure barne mailako eztabaidak publikoki zabaltzen diren bezalaxe, ahuleziekin ere berdina gertatzen da. Horrek ez gaitu kezkatzen jakin badakigulako gure indarguneak beste batzuk direla.

Akordioa lortu ez eta hauteskundeetara heldu izan bazinate, zatiketa saihetsezina litzateke?

Ez dut uste. Beti pentsatu izan dut CUPek horrelako prozesuei aurre egin ahal diela, barne mailan tentsioa edukitzera ohituta gaudelako. Orain hori aztertzeko eta eztabaidatzeko aukera dugu, antolakundearen gehiengoarentzat onuragarria den egoera lortu dugulako. Gai honen funtsean eztabaida sakona dago: prozesu independentistaren gaitasun eraldatzaileak eta aktore politiko autonomo gisa izateari uzteko prozesuak dakartzan arriskuei buruzkoa. Debate hori lau edo bost urtez, gutxienez, luzatzen aritu gara.

ROSA LUXEMBURG LAGUNAK

Bilboko Hika Atenea txiki geratu zen bere hitzaldiaren entzuleak hartzeko; prozesu independentistak, eta bereziki CUPen politikagintza ereduak, Euskal Herriko ezkertiarrengan sortu duen interesaren isla.

Zurrunbilotik hobekien atera dena ERC dela dirudi. Nola azaltzen duzu negoziatioetan publikoki izan duen ekidistantzia eta barne mailan JxSiri eman dion baldintzagabeko babes?

Haiek Convergènciarekin akordio bat daukate eta ez zuten arriskupean jarri nahi. Nabarmena da Esquerrako batzuek gure ikuspegi berekoak zirela, baina ahots bakarria izatea erabaki zuten beren hautagaiaren izendapena-

ri buruz, haientzat oso garrantzitsua dena.

Bi egoeratan irabazle sentitzen ziren. Akordioa lortuz gero, gobernu berriaren osaketan %40 eta %50 arteko pisua lortuko zuten, azkenean gertatu den gisan. Eta akordiorik ezean, hauteskundeetan litekeena da bozka independentistak ageriko bi muturrak zigortzea akordioa galarazteagatik. Hau dena fikzioa da noski, baina burutik pasako zitzairen.

“Jarrera autoritarioek ez dute lekurik; txikiak, txiki izate hutsagatik, ez du zertan handiaren aurrean amore eman behar”

“Estatuaren izaera autoritarioa agerian utziko duen gatazka instituzional eta demokratikoa da prozesuaren oinarria zabaltzen duena”

“Independentistok Espainiako gobernu berriaren aldetik espero dugun bakarra da autodeterminazioa, erabakitzeko eskubidea eta erreferendum loteslearen antolaketa onartzea”

ANCko (Kataluniako Asanblada Nazionala) presidente Jordi Sanchezen adierazpenak oso gogorrak izan ziren CUPekiko. Erabakitzeko eskubidearen aldeko zenbait antolakunderen kritika norabide bakkerra mugatu direla sentitu al duzue?

ANCren aniztasun ezaz kezu izan gara, beraz orain komenigarria litzateke guk zenbait plataforma eta antolakundetan aktiboago parte hartzea, zati baten alde egin beharrean mugimendu independentista osoarentzako balioak izan daitezten. Gure izatea ukatzen duen estatu batekin talka egitera goaz eta horretarako gizarte antolatuaren indar handia behar da.

Kataluniako errepublikarantz, biderik al da desobedientziarik gabe?

Ez, jakina ezetz. Aukerarik legoke Espainiak bere Konstituzioan autodeterminazioa jasoko balu. Estatuak gatazka demokratiko hau bide legezkoetatik konpontzea ukatu duen mementotik, kontziente izan behar dugu gure eskubideen alde egiteko desobeditu beharko dugula.

Eta hori posible al da Convergènciarekin?

CDCK ez du prozesua gidatzen. Eragiteko pisu garrantzitsua duela esango nuke. Horren froga da azken lau urteotan beren lehentasunak ez direla beti bete izan. Haiek saiatu ziren 2012ko Diadaren manifestazioak akordio fiskalari erreferentzia egitea, eta azkenean onartu behar izan dute bide zentrala aldarrikapen independentista izatea. Convergència Democràticaren mugak erakusten ditu horrek.

Iraultza orok barnebiltzen du erregimenarekin eroso ziren sektoreen zati bat, prozesuak aurrera egin ahal jarraera apurtzailleetara hurbiltzen dena. Horrela gertatu zen Frantziako iraultzan, errusiarrean eta beste prozesu historiko askotan.

Gihar independentista indartu eta %50eko langa gainditu dezan, Carles Puigdemont figura egokia al da?

Bai. Estatuaren izaera autoritarioa agerian utziko duen gatazka instituzional eta demokratikoa da prozesuaren oinarria zabaltzen duena. Eta jakina, bestelako eredu soziala bere egingo duen prozesua izan behar du, krisiak gogorren zigortutako herritarren beharrei erantzuteko gai izango dena.

CUPeko eta Endavanteko kide Laia Altarribak ondorengo adierazi zuen L'Accent hedabidean: “Convergènciakoak prozesua deritzon horren gurdira igo diratsikoa banderarekin estaltzeko”.

Alde oportunistak egon liteke, baina gehiengo zabalaren hautua sakoneko joera baten ondorioa delakoan nago. Zenbait gizarte klasek uste zuten eredu autonomikoak ondo funtzionatzen zuela aurrekontu publikoa beren artean banatzeko baliogarria zelako. Baina orain dela urte batzuk hori aldatu zen eta burgesiaren maila baxuenarekin lotutako zenbait gizarte klase hasi ziren

Trantsizioak ezarritako adostasunetik politikoki deskonektatzen. Horrek, neurri batean, azaltzen du CIU bitan banatu izana.

Begi-bazterraz begiratzen al diozue Espainiako gobernu berriaren eraketa prozesuari?

Oso interesgarria da gertatu daitekeena, baina guk independentistok gobernu berriaren aldetik espero dugun bakarra da autodeterminazioa, erabakitzeko eskubidea eta erreferendum loteslearen antolaketa onartzea. Horrik harago beste guztiak ez digu axola. Gurekin ez dezatela kontaktu Estatuko erakundeen erreforma estetikoetarako, ezta elkarrizketa antzuak betiko luzatzeko ere.

Zer agindu dizue medikuak barne zauriak sendatzeko?

Eztabaida politikoa da antolakunde bateratu izateko botika bakarra. Erraz da esaten eta zailago egiten, egunerokotasunak galarazten duelako erabakitzeko prozesu lasai eta konplexuagoak gartzea. ■

LUAarkitektoak

hirigintza
hirigintza aholkularitza
udal planak
urbanizazioak
peritazioak
balorazioak
etxebizitza proiektuak
birgaitzeak
barne diseinua...

Tel 948 13 26 97
Río Arga Kalea 28, 31014 Iruña
lua@luark.com

tradEBI

EB Traducciones Itzulpenak, S. L.

www.tradEBI.com